

GVERNUL ROMÂNIEI
PRIMUL – MINISTRU

2290 D.P.S.G.
13.07.2004

Biroul permanent al Senatului
Bp 306 20.07.2004

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art.111 alin.(1) din Constituție, Guvernul României formulează următorul

PUNCT DE VEDERE

referitor la *propunerea legislativă intitulată Lege privind egalizarea șanselor pentru persoanele cu handicap în România.*

I. Principalele reglementări

Această propunere legislativă reglementează cadrul legal necesar „*pentru dezvoltarea reală în România a serviciilor de sprijin, inclusiv instrumente de asistare pentru persoanele cu handicap, astfel încât acestea să fie sprijinite în sporirea nivelului de independență de zi cu zi și în exercitarea drepturilor lor*”.

Propunerea legislativă este structurată pe 13 capitole care se referă, în principal, la:

- depistarea precoce și intervenția timpurie;
- prevenirea apariției deficienței și agravării ei;
- evaluarea handicapului;
- reabilitarea/recuperarea și asistența medicală a persoanei cu handicap;
- educația persoanei cu handicap;
- accesibilități pentru persoanele cu handicap;
- protecția socială și specială a persoanei cu handicap;

- evaluarea, orientarea, formarea și reconversia profesională a persoanelor cu handicap;
- formarea personalului care participă la procesul instructiv-educativ de reabilitare și de integrare a persoanelor cu handicap.

II. Observații și propuneri

1. Potrivit art. 11 din *Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, cu modificările și completările ulterioare*, propunerea legislativă trebuie corelată cu prevederile actelor normative de același nivel, cu care se află în conexiune, în vederea asigurării compatibilității soluțiilor preconizate cu principiile și instituțiile de bază ale sistemului de drept în care urmează a se integra.

De asemenea, conform art. 14 din aceeași lege, în procesul de legiferare trebuie evitată instituirea aceluiași reglementări în două sau mai multe acte normative, reglementările din aceeași materie dispersate în legislația în vigoare fiind supuse procesului de concentrare în reglementări unice.

Astfel, o serie de drepturi și facilități acordate persoanelor cu handicap prin prezenta propunere legislativă sunt deja reglementate în actele normative în vigoare, între care menționăm:

- *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 102/1999 privind protecția specială și încadrarea în muncă a persoanelor cu handicap, cu modificările și completările ulterioare;*

- *Hotărârea Guvernului nr. 329/2003 pentru aprobarea regulamentelor – cadru de organizare și funcționare a instituțiilor de protecție a persoanelor cu handicap;*

- *Legea nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, cu modificările și completările ulterioare;*

- *Legea nr. 76/2002 privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă, cu modificările și completările ulterioare;*

- *Legea nr. 571/2003 privind Codul Fiscal.*

Spre exemplu: art. 25, art. 65 – 85, Secțiunea 1 a Capitolului VI și art. 91-107 din propunerea legislativă corespund, în cea mai mare parte, art. 18 alin. (2) lit. b), art. 18-20, Capitolului III și, respectiv, art. 35-44 din *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 102/1999*.

2. Facem precizarea, de asemenea, că potrivit documentului de poziție aferent *Capitolului 13 de negocieri – Politici sociale și ocuparea forței de muncă* – legislația națională acoperă prevederile fundamentale ale legislației comunitare.

Astfel, menționăm că egalitatea de șanse pentru persoanele cu handicap, care face obiectul Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 102/1999, se aliniază standardelor europene transpunând următoarele acte normative comunitare:

- Rezoluția 90/703/CEE privind integrarea copiilor și tinerilor cu handicap în sistemele de educație;

- Rezoluția 97/113/CEE privind egalitatea șanselor pentru persoanele cu handicap;

- Recomandarea 86/379/CEE privind angajarea persoanelor cu handicap.

3. Există în cuprinsul propunerii legislative unele trimiteri la acte normative fără relevanță în domeniu sau chiar abrogate, cum sunt cele prevăzute la **art. 23** care fac referire la Legea asigurărilor sociale de sănătate nr. 145/1997, abrogată prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 150/2002 privind organizarea și funcționarea sistemului de asigurări sociale de sănătate.

4. În ce privește **art. 25**, precizăm că art. 121 și art. 122 din Legea nr. 19/2000 reglementează acest tip de prestație mult mai clar.

Formularea propusă creează confuzii întrucât nu este explicitat termenul de „întreținere” utilizat în text, fapt ce ar conduce la aplicarea cu dificultate a dispozițiilor acestui articol, întrucât acordarea concediului se va face pe baza unor documente din care să rezulte că este îndeplinită condiția de a se afla în întreținere.

Totodată, din actuala formulare rezultă că, în astfel de situații, se beneficiază doar de concediu medical nu și de indemnizația pentru îngrijirea copilului cu handicap.

5. Referitor la dispozițiile **art. 59 și 85** din propunerea legislativă, este de constatat că Ministerul Administrației și Internelor nu are competența de a acorda drepturile prevăzute la aceste două articole, întrucât potrivit art. 18 alin. (1) și (2) din *Ordonanța Guvernului nr. 14/2003 privind înființarea, organizarea și funcționarea Autorității Naționale pentru Persoanele cu Handicap* „drepturile acordate persoanelor cu handicap potrivit legii, de la bugetul de stat, se vor plăti prin bugetele proprii ale consiliilor județene și consiliilor locale ale sectoarelor municipiului București din transferurile de la bugetul de stat

către bugetele locale, prevăzute cu această destinație în bugetul Autorității. Fac excepție de la prevederile alin. (1), drepturile persoanelor cu handicap vizual care, începând cu luna ianuarie 2004, se vor plăti din bugetul Ministerului Muncii, Solidarității Sociale și Familiei, prin direcțiile pentru dialog, familie și solidaritate socială județene, respectiv a municipiului București.”

6. Art. **70 alin. (1) lit. b)** din propunerea legislativă stabilește faptul că asistentul personal beneficiază de salariu, iar potrivit **art. 85 alin. (1)** acesta este plătit din bugetul local, în timp ce indemnizația acordată în temeiul art. 71 se suportă din bugetul de stat, ceea ce nu conferă coerență sistemului de plată a drepturilor de asistență socială cu caracter pecuniar, de care beneficiază persoanele cu handicap.

De asemenea, nu există precizări de natură să stabilească dacă persoanele care au obligația legală de întreținere a persoanelor cu handicap pot fi angajate cu contract individual de muncă (de exemplu: mama angajată pentru îngrijirea copilului cu handicap, sau soț/soție). Având în vedere asistența specifică, ar fi trebuit detaliate condițiile de încadrare în muncă și nivelul studiilor.

Precizăm, totodată, că în legislația de asigurări sociale nu este reglementată noțiunea de „concediu plătit” iar expresia „persoană”, utilizată în text, conduce la ideea că se poate beneficia de această prestație indiferent dacă solicitantul are sau nu calitatea de asigurat în sistemul public și indiferent de condițiile de stagiu de cotizare.

Deși propunerea legislativă nu definește gradul de handicap, ca fiind sever, grav, accentuat, mediu sau ușor, așa cum este prevăzut la art. 74, drepturile și facilitățile se acordă în funcție de gravitatea handicapului, ceea ce este de natură să creeze nemulțumiri și confuzii la acordarea drepturilor.

7. Referitor la **art. 90 alin. (1)**, precizăm că există deja pe lângă agențiile pentru ocuparea forței de muncă județene, respectiv a municipiului București, centre pentru informare și consiliere profesională care oferă persoanelor cu handicap servicii de informare și consiliere profesională.

De asemenea, referitor la **art. 90 alin. (4)** precizăm că Ministerul Muncii, Solidarității Sociale și Familiei, prin Agenția pentru Ocuparea Forței de Muncă întocmește, potrivit Legii nr. 76/2000, un Plan anual de formare profesională pentru categoriile prevăzute de această lege.

Prin urmare, persoanele cu handicap au accesul asigurat la programele finanțate din bugetul asigurărilor pentru șomaj.

8. Referitor la **art. 92 alin. (3)**, precizăm că textul acestuia este confuz, iar semnul egalității între *persoana cu handicap* și cea încadrată în *gradul III invaliditate* presupune încălcarea legislației în vigoare aplicabile celor două categorii de persoane. Însăși punerea semnului egalității între *contractul individual de muncă* și *convenția individuală* evidențiază necunoașterea legislației în materie.

Menționăm că reglementările actuale nu interzic posibilitatea angajării persoanei încadrate în gradul III de invaliditate.

Prevederile **art. 94 alin. (1) lit. f)** creează o confuzie gravă cu privire la acordarea concediilor medicale și a fondurilor din care se suportă plata acestora. Reglementarea instituie o prestație distinctă față de cea care se acordă tuturor asiguraților, inclusiv persoanelor cu handicap, fapt care încălcă principiul egalității de tratament.

Menționăm că sintagma „*fonduri centralizate ale statului pentru sănătate*” nu se regăsește în legislația în vigoare.

Textul de la **art. 94 alin. (2)** generează o situație discriminatorie între categoriile de persoane cu handicap. În același timp nu se menționează dacă handicapul este preexistent sau ulterior calității de asigurat.

O lacună majoră constă în aceea că, propunerea legislativă nu cuprinde dispoziții clare în favoarea nevăzătorilor.

9. Obligativitatea de a angaja persoane cu handicap de către persoanele juridice, stipulată la **art. 95** nu este oportună, dacă se are în vedere specificul activității instituțiilor din domeniul ordinii publice, apărării și siguranței naționale, sau a altor instituții și persoane juridice cu activități nerecomandate persoanelor cu handicap.

Totodată, menționăm că prevederile **art. 97 alin. (1) și (2)** sunt deja cuprinse în Legea nr. 76/2002, ponderea cea mai mare deținând-o măsurile active, inclusiv cele adresate stimulării angajatorilor pentru încadrarea în muncă a persoanelor cu handicap.

Astfel, conform prevederilor Legii nr. 76/2002 persoanele cu handicap beneficiază de măsuri de protecție socială, având asigurat accesul la programele de prevenire și combaterea a șomajului, de stimulare a ocupării forței de muncă prin subvenționarea locurilor de muncă, programe finanțate din bugetul asigurărilor pentru șomaj, astfel:

- angajatorii care încadrează în muncă pe durată nedeterminată absolvenți din rândul persoanelor cu handicap primesc lunar, pentru fiecare absolvent, pe o perioadă de 18 luni, în funcție de nivelul studiilor absolvite, un salariu de bază minim brut pe țară, 1,2 sau 1,5 salarii de

· bază minime brute pe țară, cu condiția menținerii raporturilor de muncă sau de serviciu ale acestora cel puțin 3 ani de la data încheierii;

- în perioada celor 3 ani, absolvenții pot urma o formă de pregătire profesională, organizată de către angajator, în condițiile legii, cheltuielile necesare pentru pregătirea profesională fiind suportate, la cererea angajatorilor, din bugetul asigurărilor pentru șomaj;

- indemnizația pentru șomaj se acordă pe perioade stabilite diferențiat (6, 9, 12 luni) în funcție de stagiul de cotizare (între 1 și 5 ani, între 5 și 10 ani și peste 10 ani).

10. Unele dintre drepturile stipulate la **art. 103 alin. (2) lit. b) și g)** din propunerea legislativă (scutirea unităților protejate de plata taxelor vamale pentru importurile de materii prime, materiale, semifabricate, etc., și respectiv scutirea de TVA cu drept de deducere), care se regăseau și în cuprinsul Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 102/1999 au fost abrogate odată cu intrarea în vigoare a Legii nr. 571/2003, iar altele (scutirea de plata impozitului pe profit, cu condiția ca cel puțin 75% din fondul obținut pentru scutire să fie reinvestit) au fost menținute în Legea nr. 571/2003, dar numai până la data de 31 decembrie 2006.

11. În ceea ce privește implicațiile fiscale ale propunerii legislative facem următoarele observații:

- prevederile **art. 103 alin. (2) lit. g)** referitoare la scutirea de taxa pe valoare adăugată cu drept de deducere a TVA a operațiunilor desfășurate de unitățile protejate autorizate contravin prevederilor Directivei a VI-a CEE, cu care se armonizează legislația națională în domeniul TVA în vederea aderării României la Uniunea Europeană.

În acest sens, precizăm că la data de 23 iunie 2003 România a închis provizoriu capitolul de negocieri cu Uniunea Europeană privind impozitarea. Astfel, până la data aderării trebuie să se introducă în legislația națională numai măsuri fiscale noi care să fie în concordanță cu politicile comunitare și să fie eliminate cele care contravin acquis-ului comunitar, existente în prezent.

- prevederile art. 38 alin. (1) lit. c) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 102/1999, referitoare la scutirea de plată a taxei pe valoare adăugată a operațiunilor desfășurate de unitățile protejate, pot fi menținute cel mult până la data aderării României la Uniunea Europeană, preconizată pentru anul 2007, deoarece contravin prevederilor Directivei a VI-a a CEE.

- facilitățile propuse la **art. 31**, privind scutirea de drepturi de import pentru bunurile introduse de persoanele cu handicap, sunt

reglementate prin Ordonanța Guvernului nr. 59/2003 privind unele categorii de bunuri scutite de la plata datoriei vamale, act normativ armonizat cu reglementările comunitare, respectiv Regulamentul Consiliului nr. 918/1983 privind stabilirea sistemului comunitar de scutiri de la plata datoriei vamale, care nu prevede facilități.

- prevederile **art. 103 lit. b)** din propunerea legislativă nu pot fi acceptate, având în vedere că recomandările FMI, prevederile comunitare în domeniul politicii vamale, precum și reglementările privind ajutorul de stat prevăd ca importurile de utilaje, părți componente și unele materii prime să fie exceptate de la plata taxelor vamale în situația în care provin din țările cu care România are încheiate acorduri comerciale de liber schimb. Cazurile punctuale care exced cadrul legal menționat se vor soluționa prin Tariful vamal de import aprobat anual de Guvernul României, dispozițiile **art. 109** nejustificându-se.

12. Referitor la **art. 104**, precizăm că sistemul de protecție socială s-a modificat odată cu intrarea în vigoare a Legii nr. 76/2002, ponderea cea mai mare deținând-o măsurile active, inclusiv cele adresate stimulării angajatorilor pentru încadrarea în muncă a persoanelor cu handicap.

13. Potrivit **Capitolului XVIII, Secțiunea a 6-a** se dorește reintroducerea unui nou fond intitulat „*Fond special pentru facilitarea încadrării în muncă a persoanelor cu handicap*”, în condițiile în care fostul „*fond special de solidaritate socială pentru persoanele cu handicap*” a fost eliminat la începutul anului 2001 prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 32/2001 pentru reglementarea unor probleme financiare, iar cota de 3% și, respectiv 2% a fost, de asemenea, eliminată începând cu data de 1 ianuarie 2003 prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 147/2002.

Constituirea acestui Fond încalcă principiul unității, reglementat de art. 10 din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, care prevede că „*veniturile și cheltuielile bugetare se înscriu într-un singur document, pentru a asigura utilizarea eficientă și monitorizarea fondurilor publice*”.

În aceeași ordine de idei, precizăm că Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, aprobată cu modificări prin Legea nr. 27/2004, definește principiile nediscriminării și egalității între cetățeni și are ca scop eliminarea tuturor formelor de discriminare datorate apartenenței la o rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială, orientare sexuală, ori apartenenței la o categorie defavorizată (handicapați). Acest domeniu

este acoperit de prevederile Directivei 2000/78/CE privind cadrul general pentru egalitatea de tratament în domeniul ocupării forței de muncă și profesiei.

14. În ceea ce privește *evaluarea handicapului*, propunerea legislativă menționează faptul că această activitate se va realiza prin intermediul unor „Comisii județene de evaluare complexă a persoanelor cu handicap” și a unei „Comisii naționale de evaluare complexă a persoanelor cu handicap”, fără a preciza cum sunt organizate și cum funcționează. Mai mult, nu se precizează sursele din care vor fi finanțate acestea, astfel încât textul contravine prevederilor art. 138 alin. (5) din Constituția României, conform căroră „nici o cheltuială bugetară nu poate fi aprobată fără stabilirea sursei de finanțare”.

15. Adoptarea acestei propuneri legislative ar conduce la un efort financiar suplimentar asupra bugetului de asigurări sociale, în cuantum de 1.158 miliarde lei în anul 2004, potrivit fișei financiare anexate, efort care, în această etapă, nu poate fi susținut.

Fișa financiară anexată a fost calculată pentru un număr de 1000 de beneficiari.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele prezentate, **Guvernul nu susține adoptarea propunerii legislative.**

Cu stimă,
Adrian NĂSTASE

The image shows a circular official stamp of the Government of Romania, with the text "GUVERNUL ROMÂNIEI" and "PRIMELE MINISTRU" around the perimeter. Overlaid on the stamp is a handwritten signature in black ink.

Domnului senator Nicolae VĂCĂROIU
Președintele Senatului

FISA FINANCIARA
privind aplicarea prevederilor proiectului Legii privind egalitatea sansei pentru persoanele cu handicap in Romania

Nr. crt.	Nr indicatori care fac obiectul prevederilor proiectului de lege	Influenta valorica lunara mii lei/luna	Influenta financiara anuala mii lei	Intervalul de timp	Indice de inflatie prognostizat %	Necesar de fonduri estimat mld lei
1	Indemnizatii pentru persoanele cu handicap	586.600	3.519.600			
2	Alocatii de stat pentru copiii cu handicap	11.564.700	69.388.200			
3	Alocatii de intretinere pentru copiii cu handicap aflati in plasament	13.361.475	80.168.850			
4	Alocatii sociale pentru persoanele cu handicap	160.833.400	965.000.400			
5	Alocatii de sprijin familial pentru persoanele cu handicap *, din care :	6.720.000	40.320.000			
	pentru familiile care au in ingrijire persoane cu handicap , daca venitul lunar pe o persoana este mai mic sau egal cu salariul minim brut pe economie	1.400.000	8.400.000			
	pentru persoanele cu handicap care au calitatea de parinte, daca venitul lunar pe o persoana este mai mic sau egal cu salariul minim brut pe economie	1.400.000	8.400.000			
	pentru familiile monoparentale care au in ingrijire persoane cu handicap , daca venitul lunar pe o persoana este mai mic sau egal cu salariul minim brut pe economie	1.960.000	11.760.000			
	pentru familiile monoparentale care au in ingrijire copii , daca venitul lunar pe o persoana este mai mic sau egal cu salariul minim brut pe economie	1.960.000	11.760.000			
	total necesar suplimentar de fonduri pentru aplicarea proiectului legislativ propus pentru anul 2004	193.066.175	1.158.397.050	2004		1.158.397.050
		208.511.469	2.502.137.628	2005	108,0	2.502.137.628
		218.937.042	2.627.244.509	2006	105,0	2.627.244.509
		226.599.839	2.719.198.067	2007	103,5	2.719.198.067

*) Intrucat nu detinem date referitoare la numarul de beneficiari, calculul s-a facut pentru 1000 beneficiari ai fiecarei categorii de drepturi

